

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

รอบการประเมินที่ ๑ / ๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล นางสาวแก้วใจ อ้อชัยภูมิ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่ม/ฝ่าย/สพด กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

หัวข้อการพัฒนา เรื่อง การเขียนสรุปการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (Research Exploitation : RE)

สถานที่ กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สพข.๓

หน่วยงานที่จัดอบรม กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สพข.๓

สรุปสาระสำคัญ

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นตัวชี้วัดสำคัญ ในการแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานว่า สอดคล้องตามแนวคิดงานวิจัย และมุ่งเน้นให้ผู้วิจัยหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง หรือไม่อย่างไร รวมถึงยังเป็นประโยชน์ในแง่ของการรายงานต่อแหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

แนวคิด "งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น" (Community-Based Research) ที่มุ่งเน้นให้ "คน" ในที่ชุมชนเข้าร่วมกระบวนการคิด การตั้งคำถาม วางแผน และทำวิจัยเพื่อหาคำตอบอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้จากการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการจริง (Action Research) เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยมีผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ดังนี้

๑) ชุมชนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้โดยอาศัยการตัดสินใจผ่าน ข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษา

๒) เกิดความรู้ในท้องถิ่นและเป็นประโยชน์กับท้องถิ่นโดยตรง

๓) เกิดกระบวนการเรียนรู้โดยคนท้องถิ่นเอง ทำให้คนท้องถิ่นเกิดกลไกการจัดการหรือ องค์กรภายในชุมชนที่จะดำเนินงานต่อไป ทั้งการหนุนเสริมให้องค์กรที่มีอยู่ให้ทำงานได้ดีขึ้นหรือการ สร้างกลไกใหม่ในชุมชน

โครงการวิจัยที่สามารถนำมาเขียน Research Exploitation ได้จะต้องเห็นรูปธรรมการ ใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน ดังนี้

๑) มีกระบวนการวิจัยและ output ของโครงการวิจัยที่เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่าง ชัดเจน เช่น กระบวนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการ สอน

๒) มีผลกระทบชัดเจน (Impact - ผลที่ไม่ได้คาดหวังตาม output โครงการ) นั่นคือเกิด ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมในชุมชน เช่น

๒.๑) หน่วยงานต่าง ๆ ให้การตอบรับงานวิจัยหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิด เช่น เกิด การปรับเปลี่ยนแนวคิดการทำงานเป็นแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น

๒.๒) กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงาน

๒.๓) การได้รับรางวัลต่าง ๆ

๒.๔) เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบที่นำไปสู่การแก้ปัญหา

๒.๕) เกิดทีมวิจัยและเพื่อนร่วมกระบวนการเกิดการเรียนรู้ มีศักยภาพเพิ่มขึ้น เช่น การจดบันทึกได้ดี นำเสนอผลงานวิจัยในที่สาธารณะได้ดี มีการใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ทีมวิจัยเป็นวิทยากรทั้งภายในและนอกพื้นที่

๒.๕) เสริมสร้างกลไกการแก้ปัญหาเดิมในชุมชนหรือเกิดกลไกใหม่ที่สานต่อ

๓) มีการเกิดการขยายผล เช่น มีชุมชนอื่นมานำรูปแบบไปใช้ สื่อมวลชนเข้าไปช่วยเผยแพร่ ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ

๔) เกิดการต่อยอด คือ เกิดโจทย์วิจัยใหม่ที่ยากขึ้นหรือใหญ่ขึ้นในพื้นที่เดิม

ทุกโครงการที่เห็นการใช้ประโยชน์ดังกล่าวอย่างชัดเจน สามารถนำมาเขียน RE ก็ครั้งก็ได้ เมื่อเห็นการใช้ประโยชน์เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการทำงานหรือโครงการสิ้นสุดแล้ว

แนวทางการเขียน Research Exploitation

ลักษณะการเขียน RE จะเป็นแบบบทความโดยทั่วไป แต่มุ่งเน้นความกระชับและความน่าสนใจเพื่อสื่อให้ผู้อ่านทราบถึงผลของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

๑) การระบุความเป็นมาของโครงการเป็นอย่างไร ระบุชื่อโครงการ หัวข้อโครงการ และเหตุที่ทำให้โครงการ

๒) กระบวนการที่นำไปสู่ output ของโครงการวิจัยเป็นอย่างไร ที่เชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์

๓) มีการใช้ประโยชน์อย่างไร โดยใคร ที่ไหน เมื่อไหร่

ข้อเสนอแนะในการเขียน Research Exploitation ดังนี้

๑) ก่อนการเขียน RE ควรระลึกถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนและคำนึงถึงผู้อ่านเป็นหลัก

๒) การเริ่มต้นเขียน ควรมุ่งไปที่การลำดับหัวเรื่อง การนำเสนออย่างต่อเนื่องเป็นระเบียบ มากกว่ากฎเกณฑ์ทางภาษาและหลักไวยากรณ์ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ดีขึ้นและไม่สับสน

๓) แนวทางในการลำดับเรื่อง ควรเริ่มจากคำถามว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร เพื่อให้เห็นองค์ประกอบหลักดังกล่าว แล้วจึงนำมาพิจารณาเปรียบเทียบว่า องค์ประกอบใดมีความโดดเด่นและน่าสนใจมากที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ก็อาจจะเริ่มต้นด้วยองค์ประกอบนั้นก่อน แล้วไล่ลำดับองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น สไตล์การเขียน RE อย่างหนึ่งก็คือ การเขียนสลับองค์ประกอบต่าง ๆ กัน

๔) การตั้งชื่อเรื่อง ควรเน้นที่ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ ไม่ได้ตั้งชื่อตามโครงการวิจัย และควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ตามมา รวมทั้งควรมีสีสันเพียงพอที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ตั้งแต่แรก

๕) ความยาวของ RE ขึ้นอยู่กับขึ้นอยู่กับรายละเอียดของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ อย่างไรก็ตามไม่ควรยาวมากเกินไปจนกลายเป็นย่อ โดยทั่วไปควรอยู่ที่ประมาณ ๕ - ๑๕ บรรทัด

๖) ควรใส่ "ข้อมูล" ที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง เพื่อเพิ่มน้ำหนักให้กับงานเขียน

๗) ควรใช้ภาษาเรียบง่าย สั้น กระชับ พยายามเขียนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย

๘) ควรหลีกเลี่ยงภาษาวิชาการในการนำเสนอ ถ้าในกรณีที่เป็นคำเฉพาะ ควรให้

คำอธิบายกำกับสั้น ๆ ที่ง่ายต่อความเข้าใจ

๙) ย่อหน้าแรกของ RE ไม่แนะนำให้เริ่มต้นด้วยคำกริยาหรือคำขยาย ควรเป็นประโยคสมบูรณ์

๑๐) การสะกดคำ โดยเฉพาะคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ถ้าไม่แน่ใจให้ตรวจสอบจากพจนานุกรมทุกครั้ง

๑๑) การใช้คำย่อ ควรเขียนคำเต็มกำกับในการเขียนถึงครั้งแรก และสามารถเขียนเฉพาะคำย่อได้ในครั้งต่อ ๆ ไป

๑๒) ถ้ามีรูปประกอบที่ดีและเหมาะสมก็ควรใส่ด้วย

๑๓) ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม ควรระบุจำนวนผู้เข้าร่วมด้วย

๑๔) ควรติดตามโครงการที่รับผิดชอบอยู่อย่างสม่ำเสมอว่ามีความเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เสร็จสิ้นลงแล้วหรือโครงการที่ทราบแน่ชัดว่าจะมีการทำกิจกรรมใด ๆ เกิดขึ้นในช่วงหนึ่งช่วงใด เช่น มีการนำเสนอให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ พิจารณา ทั้งนี้เพื่อติดตามการนำไปใช้ประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้น และนำมาเสนอในรูปแบบของ RE ต่อไป โดยอาจบันทึกเดือนไว้ที่ปฏิทินในช่วงเดือนที่คาดว่าจะมีความเคลื่อนไหวของโครงการนั้น ๆ

ประเภทของ Research Exploitation

๑) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ชุมชนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาเกษตรกรรม คุณภาพชีวิต

๒) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ชุมชนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาเกษตรกรรม คุณภาพชีวิต

๓) การใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ชุมชนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาเกษตรกรรม คุณภาพชีวิต

๔) การใช้ประโยชน์ในเชิงพื้นที่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ชุมชนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาเกษตรกรรม คุณภาพชีวิต

๕) การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ชุมชนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาเกษตรกรรม คุณภาพชีวิต

ลักษณะที่พบบ่อย ๆ ในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คือ การใช้ประโยชน์ในเชิงพื้นที่และสาธารณะ สำหรับประเภทของ RE อาจปรับเปลี่ยนได้หรือมีนอกเหนือจากนี้ ขึ้นกับลักษณะการใช้ประโยชน์ที่เป็นจริงในพื้นที่

(ลงนาม)

๗

(นางสาวแก้วใจ อ้อชัยภูมิ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม)

๖๖/๖๖

(นายจิรยุทธ์ คำขจร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้